

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemec Momsen v Rimu.

—r. Zgodovina ima svoje zakone. In jeden izmed njih izpolnjuje se sedaj nad nemškim narodom. Ošabnost je signatura tistih perijod zgodovinskih, v katerih se pogoltno in sne kapital, nakopičen in z varčnostjo nabran v poprejšnjih časih. Kar se je pridelo in spravilo v shrambe, to se počasi pojè, ali vendar nikdo ne misli, pridobiti si z novim delom novih zakladov. Taka neproduktivna konsumpcija je signatura ošabnosti v zgodovini človeških rodov. To je historičen zakon in moč njegova leži sedaj nad germanskimi rodovi.

Imeli so strašno srečo v najnovejših dobah. Pobili so rod, ki je korakal na čelu svetovne civilizaciji, ki je stoletja poprej z zaničevanjem zrl na rodove v Evropi, ter se v ošabnosti posmeheval pred vsem rustikalnim pričetkom germanske kulture. Ali prišlo je drugače. Kapital, katerega je bil Francoskeje nakupil Napoleon I. z železnimi svojimi armadami, pozgubil se je počasi in nij ostalo družega, kakor gola kost tiste nagnjusne „gloire“ na katerej je glodal francoski narod nekaj decenij sem. In prišli so časi, ko se je pretrgalo zagrinjalo, ter se svetu prikazala gnjiloba in ostudnost, ki je bila dosedaj pokrita z drago tkanino. Ali prišel je Sedan in prišel je francoskeje ošabnosti zadnji trenotek in ves svet se je zakrohotal tej neizmernej slabosti tej babjej puhlosti, katera se je bila po nepravici oktrojirala moralno gospodstvo nad celo Evropo. In blagor narodu, da si je vzel k srcu to lekcijo, katero mu je dala zgodovina na sedanskih ravninah; blagor mu, da si je iztrebil iz svojega srca korenino duhomorne ošabnosti, ter se prijel zdravega mišljenja in zdravega delovanja. In tu je iskati uzroka, da

je narod francoski zopet pri trdnih močeh, da mu cvete blagostanje, kupčija in obrtnija, da si je zacelil rane krvave, ki mu jih je bila vsekala dolga vojna in da si je zopet rekonstruiral armade, domovino braneče; tu je iskati uzroka, da je sedaj, ko je komaj pet let prekoračilo silne bojišča, narod francoski — tedaj pobit in ugonobljen, — uže zopet zmagovalec in da je tedanji zmagovalec German sedaj bolj jednak premaganemu.

Germanstvo je pilo z milijardami, katere je izsesalo iz premagane Francije strup. In zgodovina prihodnja bode pokazala, kaki peklenški blagoslov, da je prineslo to zlato v zmagovalčevo domačijo. Nij ga tistega blagostanja, nij tistih nasledkov, kateri so se pričakovali, in želje, ki so se gojile v germanskih, širokoustnih dušah, nijso se izpolnile. Ne industrija, ne kupčija, ne socialne razmere nijso se popboljšale za tem, kar je francoski frank napolnil nemške kase. Marsikatera nemška mati je še jokala po sinu, katerega kosti so zagrebene kje v francoskih kotih, in komaj so se povrnil regimenti v zaželjeno domačijo in spravili z lavorikom obvite zastave v shrambe zaprašene — uže odrčale so tudi milijarde in kar je ostalo, to je strašna oholost germanska, katero si cel svet deva pod svojo peto in vse drugo, kar nij njene krvi, zaničuje in zasramuje. Kapital je sneden in sedaj bodo glodali kost svoje slave nekaj decenij. Ta ošabnost je dedščina dolzega in krvavega boja in za to dedščino kovalo je toliko generalov strateške naklepe, ter hetakombično žrtvovalo nemška življenja francoskim armadam. V resnici pretužna zapuščina! Ali vsakdo, kateri objektivno zre na politično življenje, ki se vrši sedaj tam v nemškem cesarstvu vsakdo mora pripoznati, da ta ošabnost se preteka s

krvjo v nemških srcih, preobdaja ministra na mehkejšem fotelju in preobdaja umazanega postopača, kateri se valja po umazanem tlaku berlinskem. Vse drugo, kar nij Berlin, vse drugo pravim je nič, in vse drugo je namenjeno podvreči se germanskej slavi! Skoraj bi rekel, strašen dokaz, kake pogubne rasti, da je ta strupena ošabnost uže pognala, je prigodjaj, ki se je pripetil zadnje dni.

V Rimu je govoril nemški prof. Momsen, govoril je obdan od laških gostoljubnih učenjakov, govoril je torej kot gost laškega ljudstva, katero mu je ravno kar skazalo visoko čast. Ali to je možu delalo malo skrbi in v sredi gostoljubnega rodu je povzdignil svoj glas in napil Moltkeju, zmagonosnemu maršalu prusaškemu in njegovo ošabno germansko srce, polno tistega besnega katedrskega duha, ki znači nemškega profesorja od nekedaj uže, pretrpeti nij moglo, da bi ne dalo klofute tem gostoljubom, kateri so ga s slavo in častjo sprejeli, kateri so s sveto vdanostjo zrl na njega in hoteli poslušati miroljubne besede učenosti njegove. Ali odpri je usta in zvest germanskemu elementu, ki je uže od nekedaj povračeval dobroto z nehvaležnostjo in z zaničevanjem, zapel je slavo germanskej vedi in učenosti, kakor jedini na svetu, katera je zmožna naprej orati in prinašati sadove, in zapel je mrtvaške bilje pred vsem romanski učenosti kot bolni in blizo pogina.

Mož izvrsten jurist kot historik, predrzne se izreči, da jedino nemška vednost je zmožna življenja, da vse drugo, posebno pa romansko je slabotno in nosi kali pogina v sebi; mož, ki pozna zgodovino, pozabi, da sedež in pričetek moderne jurisprudence je Italija, da sedež moderne aritmetike, modernega naravoslovja je Francija, da sedež moderne elokvencije je Španija, in da sedež moderne historije je An-

Listek.

Jeanne d' Arc, devica orleanska.

(Govoril v ljubljanskej čitalnici prof. Fr. Šuklje.)

(Dalje.)

Odkar so Johano obiskali svetniki in angeli, postala je deklica resna, zamišljena. Splošno gorjè zadelo jo je 1. 1428 tudi osobno in bojna furija je silila njeno rodbino, da je za nekoliko časa zavetja iskala v mestu Neuchateau. Glasneje in glasneje pozivali so svetniki devico, naj spolni božjo zapoved, naj reši kralja in narod. Dolgo se je branila Johana, zvesta si svoje slabosti, boječa se strogega očeta. Toda, ko je čula žalostno novico o silnej nevarnosti, ki je grozila orleanskemu mestu, odločila se je, šla v mesto Vaucouleurs ter se razodela ondotnemu kraljevemu poveljniku Baudricourtu. Nij je prestrašilo, da je malo galantni vojak iz začetka jo se zausnicami hotel domov gnati, vrnila se je ter

tako dolgo ponavljala prošnjo, naj jo oborožijo ter spremejo do kralja, da se je poslednjič splošnila njena goreča želja. Prebivalci vaucouleurski podarili so jej konja in orožje, odločila je rudeče kmetsko krilo ter oblekla moško nošo in spremljana od 6 spremljevalcev podala se je 23. febr. 1429 na pot v 50 milj oddaljeni Chinon, kjer je takrat trepetal in obupoval nevredni Karl VII.

5. marca nahajamo devico v Chinonu, toda še le 3 dni potem smela je stopiti pred kralja. V velikej sijajnej družbi sprejel jo je Karel; da bi jo skušal, stal je bolj v kotu morda manj sijajno napravljen nego okolu stoječi plemenitaši. Brez strahu bližala se je Johana, takoj je izpoznala kralja; govorila mu je o svojem poklicu ter z novim upanjem napolnila dušo njegovo. Viri poročajo, da je Karel dolgo časa na tihem se razgovarjal z njo ter da mu je govorila o neke skrivne stvari, katero je bil samo bogu, v molitvi razodel. Karel je namreč dvomil nad svojem legitimnem pravu

oziraje se na grešno življenje svoje matere ter v molitvi prosil boga, naj mu da znamenje, ako ima li v istini pravico do francoskega prestola. Johana pa ga je nagovorila kot jedinega pravega naslednika francoske krone ter mu obljubila osvoboditi Orléans, spremljati ga v Reims, da bode tam kronan, segnati in iztirati Angleže iz dežele ter rešiti ujetega vojvodo orleanskega iz njegovega zapora.

Vendar se je morala Johana še zagovarjati pred posebno komisijo v Poitiersu ter dokazati, da je dobra katoličanka in da nema zveze s hudičem. Dobro, neprestrašeno odgovarjala je neizobražena kmetska deklica modrim doktorjem in bogoslovcem, ki so zastoj poskuševali, motiti jo s sofizmi in skolastičnimi bedarijami. Ko so zahtevali, naj dokaže svojo od boga prejeto nalogo z znamenji in čudeži, odgovorila jim je: peljite me v Orleans, pred sovražnike, tam bode gledali moja čuda. Ko je nek dr. sv. pisma jej hotel nagajati z vprašanjem: kak jezik da govore njeni svetniki in an-

glijaj, pozabi, da ta Nemčija je sesala tudi kulturo in vedo pri družih rodovih, pozabi to vse in zaničuje spomin tistih izbornih duhov, kateri so se potili in s krvijo spravljali na dan vedo in njene zakone, tedaj uže, ko je Nemec bil še otroče kulture, izgovorivši silovito laž, da Nemčija kakor sedaj mogočna v politiki, tako tudi prva in jedina v učenosti..

To je oholost, to je smešna oholost, katera bode še težko ležala nad nemško prihodnjostjo in katera bode nekdaj prinesla strašni Sedan tudi germanskim rodovom, ter podavila nemško slavo.

Pričetki tega prihodnjega zagina so tu, so tu in v večji moči kot si domišljujemo. Ošaben in puhel je deželan, ošaben in puhel je mestjan, ošaben in surov je učenjak. Zgodovina ima svoje zakone, in ti zakoni se izpolnjujejo s železno konsekvenco. Jeden teh zakonov pa terja, da po ošabnosti pride pogin in uže se zabada, kakor oster nož v meso germanske moči.

Nam pa, ki upamo na svojo prihodnjost, je to po volji in pač nikedar ne bodedo pretakali solz na groblji germanske slave.

Naše ljudsko šolstvo.

[Izv. dop.]

I.

Težavno je o raznih, šolo zadevajočih vprašanjih pisati, kajti ustreže se redkokrat večini. Temu ta trditev ne dopada, družemu druga, — in koncem na celem spisu ne ostane ni besedica prava in dobra. A tega si tudi ne želim, da bi se vse potrdilo, to bilo bi nespametno zahtevanje. Ker je pak razcvet narodnega šolstva silne važnosti in je dolžnost vsacega učitelja na to delovati, da dospé ljudsko šolstvo vrhunec svojega razvitka, — stopinjo za stopinjo, — zadostilo bode piscu tega, ako se mu bode v obče le dobra volja priznala, storiti le nekoliko v občni blagor narodnega šolstva.

Pričnem tedaj z opazovanjem šol na kmetih. Stopimo v katero koli hočemo, videli bodedo jedno in isto: učitelja in — prazne klopi, v katerih sem in tja sedi kak učenec. Znam, da mi hoče kdo ugovarjati, ker si misli: v mojej šoli nij tako. Pritrdim mu srčno rad; a — nulla regula sine exceptione. Take šole so pak redke izjeme; jaz menim pak splošno, in žalibog, da je to istina. Drugi mi bode zopet ugovarjal: „čemu so pak šol-

ske postave?“ A, brate! potrpi, tudi to poglavje pride na vrsto. Splošno omenim tu, da učitelj na kmetih šolskih postav sam ne more strogo izvrševati. Siromašnemu kmetu dobro došla je vsaka najmanjša pomoč pri delu njegovem, — njemu odkazana sta trud in delo, da bomo odredi družino svojo. Nij se čuditi, da mu je bila in je šola deseta briga; deco pošlje v šolo kadar doma nij dela, kajti rek: kdor ne dela itd. velja iz njegovega stališča uže otroku. Se ve da pride s tem rekom s pedagogiko v kolizijo; a on se je nij učil, ne vé toraj, kaj ona ukazuje, kaj prepoveduje. Na takov način odmrje mnogo talentov, koji bi na podlogi primerne izreje, bili človeštvu v splošno korist.

Mislmo si kmetskega dečka. Osoda odkazala mu je prostor na paši, kjer naj bi varoval, da kako živinče ne zaide. A narava nadari ga z izvanrednim umom, ter mu vcepi nagib do uka v mlado srce. V staro knjigo, — materni dar, — zre ure in ure, ogleda si jo od dveh strani, preudarjajoč, kaj bi značile te čudne male kljukaste podobe? Usmili se ga kako človeško bitje, ter mu pokaže posamna znamenja. Še neumorljivim trudom stavlja zdaj deček znamenje k znamenju, stavlja besede, uči se čitati. Staršem pak to nij nikako povšeči. „Naši pradedje se nijso s tem ukvarjali, umeli nijso ni pisati ni brati, pak so bili vendar srečni; tudi mi ne znamo tega, — a živimo ipak. Deček čas trati, a delo mu več ne diši.“ Ljudje čudijo se bistroumnosti dečka, a on ostane na paši. Narava, „najspretnjša učiteljica“, nema na-nj nikacega vpliva. Hladnokrvno zre v višnjeve gore, njemu za njegove mladosti uže znane; malomarno tepta z nogama nežne cvetice, — vsaj vsako leto jednake prihajajo, — varuje, da kako živinče ne zaide!

Iz dečka vzraste mladenič, mine ga ukazeljnost. Siromaštvo starišev njegovih na jedne strani, njihovi predsodki in sovraštvo do vsega novega na drugej, zakrivilo je, da je zamrl o dečku morebiti izborni talent. — Da imajo mnogi učitelji mesto dece v šoli, prazne klopi, krivo je tedaj siromaštvo našega kmeta, nevednost njegova in uže stan njegov ob sebi. Deco svojo porabi za razna domača dela, kar kmetu mnogo koristi. Ko bi pak moral za vsako delo posebnega delavca najeti, — leto za letom ne bi toliko pridelal, da bi visoke davke plačal. Blagostanje splošno bi še

bolj hiralo nego zdaj. Ljudsko šolstvo pak nikakor ne išče razcveta svojega v propadu narodnega blagostanja, nego razvitek narodnega šolstva, kakor oni splošnega blagostanja sta pojma, in jeden so brez drugega ne more misliti.

A nikakor nečem s tem ravnanje našega kmeta v šolskih stvareh odobravati. Saj šola posreduje narodni napredek, — blagostanje narodno. Mnenje moje pak je, ko se kmet premalo opozoruje na važne posledice, koje izvirajo iz dobro uredjene šole. Trebaje, da se starši pri vsakej priliki opozorijo, da škodujo sebi, če dece svoje ne pošiljajo v šolo. Povedati mora se jim, da otrok lahko pomaga domača dela opravljati, ko doide iz šole. Vsaj so v to svrhu na kmetih vse učilne uredjene. Predsodki so jako ukoreninjeni in težko jih je iztrebiti. Zato treba staršem povedati, kaj se v šoli podučuje, da se predsodki ugonobijo. Naš kmet pazi celo se sumljivim okom kako se v šoli podučuje.* Truditi se morajo učitelji sedanjega časa močno, da bodo sijajne vspehe si priborili, katere bode videl tudi narod in jih ne bo treba z naočniki iskati. Ko bodo pak starši videli, da njihova deca v resnici napreduje, — branili ne bodo več deci šolskega pohoda. — minolo bode sovraštvo do novočrne šole.

A nikdar se to ne bo doseglo z novimi šolskimi postavami, kajti čisto nasprotno šolskim interesom je, če se pojedini §§. omenjenih postav z vso ostrostjo uporabljajo. S takim ravnanjem se kmetu sigurno ne bode priljubila šola, — ukrepi se le — upor.

Da kmet ne zaupa šoli, kriva je dosta tudi napetost mej duhovščino in učiteljstvom. Struna bila je preveč napeta, — treba odnehati. Princip obeh stanov naj bi bil: „suum cuique,“ in jaz mislim, da se prijaznost mej obema stanovoma, posebno na kmetih, kjer sta duhoven in učitelj jedina, koja se moreta izobraženim prištevati, — lahko vzdrži. Vsaj imata jeden in isti cilj in umeje se ob sebi, da učitelj ne bode v šoli nevere učil, kajti važno sredstvo, da se disciplina v šoli vzdrži, je baš to, da porabi učitelj bogaboječnost, koja je v srce dece uže vcepljena. Duhovniki naj bi se preverili in seznanali natančno

*) Piscu tega znano iz osobne skušnje.

gelci, odrezala se je krepko možu govorečemu slaboglasno narečje limuzinsko: „Gotovo boljši jezik nego ti!“

Še le po odobrenji te komisije sklenil je Karel, posluževati se čudnega dekleta. Johana je dobila bandero, kakoršnega je zahtevala: iz belega platna s svilnatimi franžami, obsejan s zlatimi lilijami ter s podobo Krista in s podpisom: Jesus Marija. Meč je želela dobiti iz cerkve sv. Katarine v Fierbois; na njeno željo preiskavali so cerkev ter v istino za glavnim oltarjem našli staropopolnem zarujaveli meč. Tako preskrbljena, obdana od primerne spremstva pridružila se je Johana novej armadi, ki je marširala proti Orléansu. Kajti imé naše junakinje bilo je uže tako znano, da so se od vseh strani oglaševali prostovoljci, da so razna mesta skrbela za živež in denar, veselo znamenje budeče se narodne zavesti! 29. aprila je prišla Johana entusiastično sprejeta od naroda v Orleans; 4. maja še le vstopila je večina armade v oblegano trdnjavo.

Mesto Orléans leži na desnem severnem bregu reke Loire; obdano je bilo prej od lepih predmestij, toda meščani so jih sami požgali, da bi laglje se branili angleških napadov. V razvalinah teh predmestij utaborili so se Angleži ter obdali nesrečno mesto z obsipi i trdnjavami; devet taci gradov so imeli na desnem, 3 na levem loirskem bregovji. Če je torej Johana hotela rešiti Orléans, morala je prej osvojiti si imenovane gradove. Uže 4. maja vzela je z naskokom trdnjavo S. Loup, 6. maja polastila se je družih važnih pozicij. Francoski poveljniki zadovoljni s tem pridobitkom, so hoteli vrniti se v Orléans, toda Johana je namerala napasti najbolj otrjeno angleško pozicijo na južnem bregovji, imenovano „les Tourelles“. Zastonj so se ustavljali francoski vojskovodje; zastonj so se posvetovali i sklepali brez device. „Vi ste bili v vašem svetu, jaz v svojem, jutri uže bode trdnjava v mojej oblasti“. Radi bi bili devici zabranili poveljniki izhod

iz mesta, toda navdušeno zaupanje meščanov in vojakov do čudnega dekleta bilo je močnejše nego povelja generalov.

7. maja napali so Francozi, na čelu jim Johana, angleške obsipe. Srdit se prične boj vsak je znal, da gre za čast i življenje. Več francoskih navalov bilo je uže odbitih, ko Johana v prekop (graben) skoči, pogumno lestev zagradi ter jo proti zidu opre, z namenom nanj splezati. V tem hipu jo zadene pušica, mej vratom i ramo, prereže meso ter se prikaže 1/2 črevlja za vratom. Johana se zgrudi, neso jo iz bojišča. Od bolečine jela je iz prvega jokati se, toda kmalu se ohrabri, potegne sama pušico iz rane, se da obvezati, se spoveduje ter se potem vrne na bojišče. Prišla je o pravem času. Uže so trobente pozivale vojake, da odnehajo od boja, ko Ivana prihitel v desnej bandero, ter s krepkimi besedami svoje rojake za zopetni naskok navdušuje. To je pomagalo — Francozi so prodrli v „les Tourelles“.

z notranjo vpravno novočrne šole in potem sigurno ne bodo sodili, ka novočrna šola je brezvrška. Smoter odgoji je: izreja v duhu in predpodi Krista; po tem potu mora vsak učitelj hoditi, naj je tudi „liberalec.“ Se ve da se pak naredi sprava mej učiteljstvom in duhovščino nemogoča, če jedna stran drugej vedno nasprotuje. Naj bi se opustile vsake osobnosti, — izvirajo le iz ošabnosti.

Duhovščina bi baš v tej dobi koristila mnogo sebi in šoli, ker ima vedno še največ vpliva na domače ljudstvo. Da se pak odteguje šoli, škodi ne-le razvitku narodnega šolstva, nego tudi v višjem pomenu sebi in svojim interesom. Vsa napetost mej učiteljstvom in duhovščino je protinaravna. Duhovniki morajo priznati, ka so jim pustile nove šol. postave še mnogo važnih pravic o šolskih zadevah, — te porabiti. Sigurno pak spada v njihovo področje, da navdušujejo za šolo, kajti, če so v resnici narodnjaci, želeli morajo boljšega narodnega blagostanja, kar je pak tesno zvezano z napredkom narodne šole. Če nasprotujejo šoli — nasprotujejo ter ovirajo tudi razvitek splošnega blagostanja — pokopljavajo boljšo bodočnost naroda našega — potomec naši bodo jih sodili!

Jugoslovansko bojišče.

Najvažnejša novica je ta, ki nam preko Belgrada prihaja in pripoveduje, da je 30 bulgarskih vasij vstalo na orožje proti Turkom. To vest potrjuje tudi dopisnik turškomenške „N. Fr. Pr.“, ki se močno huduje na Bulgare, da tudi oni začenjajo. Bulgari so miren, delaven narod, ali kadar začne, kaj imajo eneržijo in pogum. Upati je torej, da se bode vstanek tudi v Bulgariji razširil.

Iz Dobrovnika se 10. t. m. brzojavlja: Črnogorski predsednik senata Petrovič je odpotoval v Berlin. Mej tukajšnjimi begunci vlada lakota, občinski zastop zahteval je pomoči.

Iz Zadra se 9. t. m. brzojavlja: Četa Babiceva in Uzelčeva naleteli ste se v Vojvodinem klancu na turško vojsko. Boj je trajal tri ure; vstašev je 23 mrtvih in 15 ranjenih Turkov pak 100 mrtvih in toliko ranjenih, poginil je tudi turški komandant jeden major.

Iz Sarajeva ima „Pol. Corr.“ dopis, da

je šla velika turška vojska na vstaše, ki so v gori Motajскеj. Prišlo bode torej do velike bitke.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. maja.

Praška „Politik“ piše: **Avstrija** je jedina država v Evropi, katera se postavlja na ravnost na stran Turkov, Magjari so jedini narod, ki bi rad podpiral turško lopovsko gospodarstvo.

Nemški listi v severu, kateri imajo še nekoliko poštenja, ljutijo se na Turčijo zaradi umora nemškega konzula. Ali glavno glasilo naših Nemcev in nemškutarjev „N. Fr. P.“ je gnjusno huda na nje in bi rada celo krivdo od Turkov na konzule zvrnila, posebno na amerikanskega, ker ta je rojen Slovan, Bulgar.

Magjarski nekdanji levičarji hudo agitirajo zoper Tiszo, a nazadnja bode le večina za nagodbo. Veliko vpitja pa malo volne.

Ogerska takozvana liberalna večina poslancev je imela klubovo konferenco. Jeden govornikov je rekel: Ogerska nesreča je, da se je pri dogovoru nagodbe upognila dunajske sili ali presiji. To je izpodkopalo avtoriteto parlamentarizma, ker mi z nagodbo nijsmo zadovoljni, a da bi Tisza odstopil tudi ne moremo želiti.

Najnovejši telegram poroča res, da se je magjarska liberalna stranka udala in se 181 glasi proti 69 za novo nagodbo glasovala in s tem Tiszi zaupnico dala. Torej je le res, da Magjari veliko kriče a poguma starega nemajo več. Ko bi Cislejtanija močnejša in složnejša bila, kmalu se jih otrese.

Vnanje države.

Srbski „Istok“ organ Rističev piše: V Berlinu bodo obravnavali o našej koži in o revoluciji v Turškej. Dvanajsta ura je, da se poderó mreže diplomatske z odločnim korakom srbskih kneževin. Kadar ide srbska in črnogorska vojska v vstajniške kraje, da povrne red, potem je za Avstrijo odveč vršiti žandar-sko službo. V tem času je treba, da Srbija pokaže zobe sicer bode prekasno.

Iz **Berlina** se poroča: Ruski car pride četrtak (danes) sem, v soboto se odpelje. — Kot zastopnik Turčije pri konferenci je prišel sem Edhem-paša. On bode terjal, da neha Črna gora in Srbija pomagati vstašem.

Iz **Rumunije** prihaja vesela vest, da je tam novo ministerstvo sestavljeno, katerega ud je tudi glava rumunske narodne stranke Ivan Bratirano. Ta je, pravijo, odločno za to, da Rumunija Srbom pomaga, ako ti v akcijo stope proti Turkom. In uže to Bratiana nam Slovanom pri poroča, ker vidimo da je njegovo ime neljubljeno pri Magjarih in Nemcih.

Angleška je baje proti temu, da bi se sklicala evropska konferenca, ki bi o osodi Turčije razsodila. Tudi odgovarja Francoskej mešati se v orijentalno politiko tako kakor trojcarske sile.

Francoske republikanske stranke voditelji so sklenili gledé pomiloščenjskega vprašanja glasovati z ministerstvom t. j. proti.

Domače stvari.

— (Tiskovna pravda.) Urednik „Slovenskega Naroda“ J. Jurčič in faktor „narodne tiskarne“ M. Armič imata 26. maja pri deželnej sodnji tukaj na priziv c. kr. državnega pravdnika zopet sodsko obravnavanje zaradi prestopka §. 10. in 11. tiskovne postave.

— (Povodenj na ljubljanskem močvirji.) Piše nam prijatelj našega lista: Vtorek po polu dne sem se peljal v družbi s čolnom na močvirje, da ogledam povodenj. Ta je res tako velika, da prebivalci ne pomnijo tako ogromne uže od l. 1833. Komaj 100 metrov od botaničnega vrta pri Kamničanovem kozolcu je uže vse pod vodo. Isto tako na drugej strani ves mestni gozdič in cesta, ki jo imenujejo „kravja pot“. Na drugej strani je vse notri do Lavrice pod vodo, tako, da je prav lahko priti s čolnom notri do Lavrice. Izanska cesta je do Trpinove hiše vsa preplavljena in koder sicer vozovi drdrajo smo se vozili s čolnom. — Mnogo hiš je v vodi, tako, da morajo prebivalci na deskah voziti se od jedne hiše do druge. Živino so, kjer je to mogoče, spravili na višje pode, drugod pa stoji do trebuha v vodi. Pri Matevžetu gre voda tik do hišnih vrat in prav do hiše smo se s čolnom pripeljali. Najslabše pa je pri Lipah in v tako imenovanih „purgarskih delih“. Pri Peruciji na Lipah voda pri oknih v hišo teče. Isto tako je Loka, Matena, Tomišelj, gornje in dolnje Gorice — vse pod vodo. Vsa setev, vse spomladansko delo, vse je potrto, uničeno. Res žalosten pogled za ljubljanske močvirske prebivalce. Prav slaba se je godila zajcem in tičem, ki so v travnikih uže gnezdili, ravno tako krtom. Zadnjih je na tisoče potonilo; kar se jih je moglo rešiti, rešili so se na kakšne kupe, s katerih jih zdaj slabo podučeni kmet izkopava in pobija. Most na Izanskej cesti je podrt, in mnogo majhenih mostov je voda odnesla. Škoda je tedaj neizmerno velika. Res čuditi se pa je, da se to more zgoditi zdaj, ko se je žrtvovalo toliko

To je bila odločilna zmaga, Angleži so se umaknili, Orléans na videz uže izgubljen — bil je prost, in nevarnosti otet! Rešila ga je 17 letna deklica — to so priznavali vsi poveljniki, to je pripoznaval kralj, to je obstal tudi sovražnik, katerega je nenavadna prikazen te žene z grozo napolnila, omamila. Sedaj pozivlje Johana kralja, da nastopi pot v Reims, pod njenim varstvom ter, da se da tam kronati s čestitlivo krono svojih pradedov. Bila je pametna misel, kajti še le kronanje v Reimsu, kjer so se navadno kronali francoski kralji i maziljenje s svetim oljem, katero se je tam hranil storilo je Karla pravega kralja v očeh nevednega ljudstva, celo v očeh naše Johane.

Toda kralj se še nij upal napotiti se v oddaljeno, njemu celo protivno reimsko mesto. Pot je držal skozi pokrajine, od sovražnika obsedene, mesta od Orléansa do Reimsa pripadala so brezizjemno nasprotnoj stranki in v kraljevej blagajnici imel je lehkemiselní vladar cele — 4 tolarje! Treba je bilo čakati,

toda mej tem je nadaljevala Johana boj z Angleži, vzela jim Beanganci in druge tvrdnjave ter jih popolnem premagala v bitvi pri Patayu.

Potem je spremila svojega vladarja v Reims. Od vseh stranij so privreli vojaki prostovoljci, da bi se bojevali pod poveljstvom od boga poslane device. Narodna zvest se je oživela; Angleži in Burgundci so se brez boja umaknili, mesta Troyes, Chalony so se udala i 17. jul. nahajamo Johano v prestolnej cerkvi v Reimsu, stoječo zraven kralja Karla, tik oltarja, z banderom v roki; o tej zastavi je izustila: da je bila v boji in v težavi, da se torej spodobi, da se tudi udeležuje te česti.

S kronanjem v Reimsu dokipela je Johanina sreča in slava do vrhunca; bližal se je čas propada! Kedo pa mu je bil uzrok? Dolgo se je mislilo, da je bila misija naložena Johani od njenih svetnikov v Reimsu končana, spolnjena, ter da jo je potem dvor tako rekoč prisilil, da je še ostala i dalje se

bojevala, toda proti svojej volji i brez prejšnjega zaupanja v svojo moč. Dandenes je zgodovinsko popolnem dokazano, da je bilo ravno narobe. Johana se je z vso gorečnostjo svoje duše poprijela misli, popolnem uničiti angleško gospodarstvo na francoskej zemlji. Ljubezep do naroda, do kralja, kateri je v njenih očeh zastopal narodno idejo, prepričanje, da je božja volja, da nadaljuje vojsko do popolne zmage, udanost v to voljo božjo — vse je Johano pozivalo v nove boje. V prvej vrsti hotela je udariti proti Parizu ter glavno mesto zopet pridobiti legitimnemu kralju! Toda z začudenjem poizvedamo iz popolnem zanesljivih virov, da je dvor nasprotoval Johani. V okuženem dvorskem ozračji Johana nij imela mnogo prijateljev. Svetovalci kraljevi, duhovni in posvetni, zlasti nadškof Regnard Chartreski i la Tremouille, so devico zavidali, ter se njenega vpliva bali; nij jim bilo po godu, da nij aristokracija temuč borna kmetska deklica rešila Francijo.

(Dalje prih.)

tisočev za usušenje, in prebivalci na močvirju trdijo, da ne bode bolje, dokler se jez pri fabriki za koce v Udmatu ne odpravi, in strug Ljubljane čez mesto ne zniža.

— (Nova „Postojnska jama.“) Iz Vira pri Kamniku se nam piše: „Uže dvakrat je znani kamniški padar pisaril v „Lai-bacher Tagbltt.“ o neke podzemelske jami v bližnjem hribcu, Šuberk imenovanem, o ka-terej pripoveduje čudežne stvari, in meni, da bode ta „jama“ kmalu konkurirala s Postojn-sko, kar se tiče lepote in razširjenosti. Dovo-lite, da vam stvar malo razjasnim. Omenjena votlina je v našem kraju povsodi znana, — vsak pastir ve za njo. A cela nij večja, nego prostorna cerkev, in jednaci podzemelskih jam imamo tu dovolj, posebno pa proti moravski dolini in pod sv. Trojico. Kapnikov je dovolj v njej, a vsi so od bakelj, s katerimi hodijo pastirji v njo okajeni in skoro vsi odkrušeni in odbiti. Jedna-cih votlin je najti po Kranjskem povsodi mnogo, in za družega gotovo nemajo nobene zanimi-vosti, nego za naravoslovca, ki lazi za votlin-skimi hrošči in žužki. Čudimo se pri nas le nesramnosti, s katero se trosijo take laži po svetu. Korespondent je moral močno lačen biti, ali pa boleha včasi za halucinacijami.

— (Iz Trsta) se piše „Sl.“: Na vladin ukaz so morali iz ljudskih šol odpraviti zem-ljevide, na katerih so bile, poleg znanstvenih neumnosti, nekatere avstrijske dežele pripete laškemu kraljestvu! Nij čuda, da so lahoni tako nesramni, da si takih zemljevidov naro-čajo za ljudske šole v Avstriji; saj jih vlada radovoljno podpira in rahlo prepoveduje le to kar prav mora prepovedati, kar je preočito iz-dajalsko. Če vlada tudi kaj za tržaške Slovence skrbi in če jih neče žrtvovati laškemu molohu, pokaže se kmalu, namreč iz tega, če usliši ali ne usliši prošnje, ki mu jo izročé trž. oko-ličani v zadevi razširjenja mesta. V ta namen namreč je imelo pol. društvo „Edinost“ svoj najstari občni zbor v rojanskej čitanici, h kateremu se je zbralo, kljubu prav slabemu vremenu, okolu 70 društvenikov pod pred-ništvom St. Nadliška. Sklenil je zbor izro-čiti vladi prošnjo v obliki protesta proti sklepu tržaškega deželnege zboru, po kate-rem bi se imel velik del spodnje okolice ute-lesiti mestu. Protest torej vladi nasvetuje, naj dotičnega sklepa dež. zboru ne predloži v potrjenje, temveč, naj se načrt izroči nazaj deželnemu zboru, da ga predružači. Društvo „Edinost“ v imenu okolice je sklenilo, naj se stara mestna meja nespremenjena obdrži in nekoliko sedanje okolice (pa ne toliko kakor je deželni zbor sklenil, da se mestu pridruži) naj se spremeni v predmestje z enakimi davki, kakor jih ima mesto.

— (Pred celjskim porotnim so-diščem) je bil 9. maja obsojen Franc Jarec na 18 let ječe zarad ropa in tatvine.

Razne vesti.

* (Grof Kolovratov,) ki je pri Pragi v dvoboju ustrelil mladega kneza Auersperga, šel je potem na Dunaj; tam je v krogu plemenitašev opravičil svoje dejanje, sprejel od več „ustavovernih“ kavalirjev poziv na nove dvoboje — a je bil potem na ukaz vojaške oblasti (on je oficir) v zapor dejan.

* (Nov dvoboj) je bil na Dunaji mej markgrofom Palavičnjem in grofom Kalnokim, tudi zarad neke aristokracije. Palavičini je s sabljo hudo ranjen.

Listnica administracije: G. F. T. v Spjettu. Za 10. in 11. zv. „G. K.“ uže 24. 4. plačali 2 gl. 10 kr. — Za „Sl. N.“ ostane za III. kvartal še gl. 2.30.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Izseljevanje.

Zobni zdravnik A. Paichel

usoja se svojim p. n. pacientom uljudno naznaniti, da od 7. maja naprej v (129—2)

Mali-jeveji hiši, v I. nadstropji poleg Hradezky-jevega mosta stanuje. Ordinira pa kakor do sedaj od 8. do 12. in od 2. do 5. ure.

Za jedno, se specerijskim in železnim blagom napolneno štacuno (filijalo) na Notranjskem, sprejme se v kupčiji dobro izurjen

Komis,

z dobrimi izpričevali, ne premlad, zmožen sloven-skega in nemškega jezika, takoj v službo.

Pisma naj se najdalje do 12. maja dopoši-ljajo na administracijo „Slov. Naroda“, ker se tudi pogoji izvedó. (118—4)

Tujci.

10. maja:

Evropa: Polaj iz Vač. — Jalerineg iz Radovljice.

Pri Slonu: König iz Štajerskega. — Žagar iz Prezida. — Schmid iz Dunaja. — Saveti iz

Dunajska borza 11. maja.
(Arifno togračno poročilo)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gl. 85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 50 „
1860 drž. posojilo	111 „ 25 „

Akcie nekotne banke	866
Kreditne akcije	139
London	119
Napol.	90
C. K. obkni	55
Srebro	9 „ 69 1/2 „
	102 „ 90 „

15. Maj d. J.

werden von dem unterzeichneten Bankhause Be-festungen entgegengenommen für die Ziehung der 270sten von der Regierung genehmigten und mit dem gesamten Staatsvermögen garantirten Gelblosie.

Dieses besteht aus 81,500 Originalloosen und 43,400 Gewinnen. Sammtliche Gewinne werden innerhalb einiger Monate in 7 Ab-theilungen entchieden und betragen zusammen

7 Million 771,800 Reichsmark.

Der Hauptgewinn beträgt ev.

375,000=218,750

Reichsmark.	Gulden ö. W.
speziell enthält diese Lotterie noch folgende Gewinne	
1 à 250,000	7 à 12,000
1 à 125,000	11 à 10,000
1 à 80,000	26 à 6,000
1 à 60,000	55 à 4,000
1 à 50,000	1 à 3,000
1 à 40,000	1 à 2,500
1 à 30,000	300 à 2,400
3 à 30,000	5 à 2,000
1 à 25,000	3 à 1,500
5 à 20,000	412 à 1,200
6 à 15,000	621 à 500

etc. etc. Reichsmark, zusammen 43,400 Gewinne.

laut amtlicher Festsetzung kostet

ein ganzes Original-Loos ö. W. fl. 3. 30

ein halbes „ „ „ 1. 65

ein viertel „ „ „ —. 83

Jeder Bestellung beliebe man den entfallenden Betrag beizulegen oder denselben per Post einzu-zahlen, auch kann die Ausrufung der Nachnahme ver-langt werden, die Befeller erhalten sofort von unter-zeichnetem Firma die Originalloose mit ausführ-lichem Verlosungsplan — Nach der Ziehung erhält jeder Theilnehmer sofort die amtliche Ziehungsliste.

Die Auszahlung der Gewinne geschieht unter Staats Kontrolle durch das mit dem Verkauf dieser Staatsloose beauftragte Bankhaus

Adolph Lilienfeld, Hamburg.

Steiner. (125—4)

Cerknice. — Oblak iz Gorenjskega. — Šlibar iz Prezida. — Schwarz iz Dunaja. — Pogačnik iz Pod-narta. — Steiger iz Trsta.

Pri Malisi: Engel iz Dunaja. — Glaser iz Rateč. — Kohn iz Linca. — Entremont iz Dunaja. — Steinherz iz Frankobroda. — Frič iz Gradca. — Polak iz Celoveca.

V administraciji „Slov. Naroda“ prodaje se izvrstna

Nova slika

„Vodje i junaci iz ustanka u Bosni i Hercegovini“.

Cena 1 gld. 20 kr.

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—8)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

375,000=218,750

Reichsmark Gulden ö. W.

beträgt ev. der Haupttreffer der 270sten von der Regierung genehmigten und garantirten Geldlotterie, welche aus 81,500 Loosen und 43,400 Gewinnen besteht. — Sammtliche Gewinne werden innerhalb einiger Monate durch 7 Ziehungen endgültig ausgelost und be-tragen zusammen

7 Million 771,800 Reichsmark.

Kußer dem obenangegebenen ev. Hauptgewinne enthält die Lotterie speziell noch Gewinne von

Reichsmark	250,000	40,000	5 à 15,000
	125,000	30,000	7 à 12,000
	80,000	26 à 6,000	
	60,000	55 à 4,000	
	50,000	1 à 3,000	
	40,000	1 à 2,500	
	30,000	300 à 2,400	
	3 à 30,000	5 à 2,000	
	1 à 25,000	3 à 1,500	
	5 à 20,000	412 à 1,200	
	6 à 15,000	621 à 500	

Gegen Einfindung des Betrages von: Ö. W. fl. 3. 30. für ein ganzes Originalloos

„ „ 1. 65. „ halbes

verfendet das Bankhaus

A. Goldfarb

Hamburg die mit dem Pap-

pertheuten Original-Loose von den Staats-Verseheren Original-Loose und ertheilt nach je-der Ziehung an jedem Theilnehmer die am-tliche Gewinnliste. Die Auszahlung der Ge-winne geschieht durch die Verbindungen dieser Hauses an allen Plätzen. Bei Effectuierung einer jeden Bestellung wird der ausführliche Verlosungsplan aller 7 Ziehungen gratis beigelegt.

Da die Ziehung nahe bevorsteht und das noch vorhandene Loosquantum gering ist, werden Be-stellungen (sich eiligst, jedenfalls aber ehesten vor dem

15. Mai d. J.

Steiner. (124—4)

Jedina trgovina na Dunaji!

katera je ugodna za tako slabe čase, sklenila je cene blaga še za 30 % znižati in ta je

Kineškega srebra fabrikna zaloga

H. Bettelheim & Co. na Dunaji, Graben 28, vis-à-vis Sothenove menjalnice (Handelsbank).

Prej je veljalo n. pr.

6 žlic za kavo gl. 3.50,	sedaj gl. 1.30	1 posodica za sladkor gl. 12,	sedaj 6.80
6 navadnih žlic „ 8.50,	„ „ 2.60	1 „ maslo „ 5,	„ 1.60
6 nožev za obed „ 8.50,	„ „ 2.60	1 sitice za čaj „ 80,	„ kr. 30
6 vilic „ 8.50,	„ „ 2.60	1 par svečnikov gl. 9,—	„ 2.80
1 vel. žlica za juho 5.—	„ „ 2.20	1 klesčice za sladkor 2.50	„ kr. 90
1 „ „ mleko 3.50	„ „ 1.40	1 posodica za oset i olje od gl. 4 do 7.50	

Posebnege opazovanja vredno!

nož,	vseh 24 komadov v	6 desertnih nožev,	18 komadov, vsi
vilice,	elegantnem etuiju na-	6 „ vile,	1 v elegantnem
velika žlica,	mesto gl. 24 samo	6 „ žlic,	etuiju namesto
mala žlica,	9 gl. 25 kr.		18 gl. samo 8 gl.

Najnovejša pasta za čiščenje zlatnine, srebrnine in kineškega srebra škatljica 25 kr., 6 škatljice gl. 1.20.

Jako lepe tase, majolke za kavo in čaj, service za čaj, stojalca za pogrne mize, girandole, posipalci za sladkor, čašice za jaja in garniture za jaja, posodice za zoborebce, sponke za servijete itd. itd. Na vzunaj raz-pošila se točno in vestno proti poštnem povzetku. Na zahtevanje dopisilja se tudi razločeni cenik. (120—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.